

Nieuwe CLP-verordening, grote gevolgen

Op de valreep van 2008 heeft de Europese Commissie een nieuwe verordening gepubliceerd over de indeling, etikettering en verpakking van chemische stoffen en mengsels (EG nr. 1272/2008). De verordening wordt door het bedrijfsleven de 'CLP-verordening' genoemd en door de Nederlandse overheid 'EU-GHS'. De verordening trad op 20 januari 2009 in werking.

De Europese Commissie heeft een nieuwe verordening gepubliceerd over de indeling, etikettering en verpakking van chemische stoffen. Vanaf 20 januari 2009 werd stapsgewijs de indelings- en etiketteringsaspecten door deze verordening voorgeschreven. Voor stoffen geldt dat zij vanaf 1 december 2010 aan de nieuwe voorschriften moeten voldoen en voor mengsels vanaf 1 juni 2015. Tot die tijd blijft de huidige Stoffen- en Preparatenrichtlijn bestaan. Een van de veranderingen in EU-GHS is dat preparaten nu 'mingsels' genoemd worden.

Met EU-GHS wordt het wereldwijd geharmoniseerde systeem voor de indeling en etikettering van chemische stoffen en mengsels (GHS) in de Europese regelgeving opgenomen. Door te kiezen voor een verordening zijn de regels in alle Europese lidstaten vanaf nu hetzelfde.

Giftig

De industrie is een grote voorstander van het GHS. Vooral voor die landen die nu

nog geen systeem hebben, is GHS een flinke stap voorwaarts. Ook zullen het aantal fouten bij bijvoorbeeld import afnemen, doordat overal dezelfde eisen gelden. Om een voorbeeld te noemen: er zijn producten die als giftig zijn ingedeeld in de Verenigde Staten, in Europa worden deze als schadelijk ingedeeld, terwijl de Chinezen het nu nog als ongevaarlijk beschouwen. Zodra het zelfde systeem in de hele wereld wordt gebruikt, is het opleiden van personeel gemakkelijker. Ook wordt de wereldhandel vereenvoudigd wanneer je een mondiaal systeem kan gebruiken. Zo draagt op termijn GHS bij aan een wereldwijde hogere bescherming van de veiligheid, de gezondheid en het milieu. Ook zal het de risico's verlagen die chemische stoffen met zich mee brengen tijdens hun productie, vervoer en gebruik.

Gevaarsindeling

Net als in het huidige systeem is ook in EU-GHS de gevaarsindeling en etikettering gebaseerd op de intrinsieke geva-

ren van stoffen. Het etiket zegt dus niets over het risico. Wel worden er op het etiket of in het veiligheidsinformatieblad aanbevelingen gegeven waarmee u de effecten van het gevaar kan voorkomen. Bijvoorbeeld de zin 'Beschermende handschoenen dragen'.

Als de samenstelling van een product niet verandert, is het logisch dat de eigenschappen van het product ook niet veranderen. Toch dient u er rekening mee te houden dat producten die nu als niet-gevaarlijk zijn ingedeeld, straks een gevaarsetiket krijgen. Dit komt omdat EU-GHS veranderingen introduceert: nieuwe criteria voor de indeling van chemische stoffen en mengsels in gevarenclassen. Daardoor verandert de gevaarsindeling van een groot aantal chemische stoffen en mengsels. De grens voor ontvlambare vloeistoffen wordt bijvoorbeeld van 55 naar 60 graden Celsius verlegd: meer producten worden voorzien van een vlamsymbool.

De huidige vijftien gevarenclassen worden vervangen door negen gevarenclassen.

Belangrijke kenmerken EU-GHS

Een aantal belangrijke kenmerken van EU-GHS zijn:

- Het is een onafhankelijke /zelfstandige regelgeving geworden met een rechtstreeks geldende werking, zodat geen implementatie in nationale wetgeving nodig is;
- Het toepassingsgebied omvat naast de indeling en etikettering van stoffen en mengsels ook die van gewasbeschermingsmiddelen en biociden;
- EU-GHS heeft zich zo veel mogelijk gehouden aan de structuur en de terminologie van het GHS;
- EU-GHS heeft de bestaande Europese verpakkingaspecten zoals het aanbrengen van een voelbare gevaarsaanduiding of kinderveilige sluiting overgenomen;
- De lijst van stoffen met een door de Europese Commissie geharmoniseerde indeling (de zogenaamde Bijlage 1 van de Stoffenrichtlijn) wordt per 20 januari 2009 vervangen door Bijlage 6 van de nieuwe verordening. De overname is (tegen afspraken in) niet exact 1 op 1 overgenomen;
- Bijlage 6 zal aan de hand van de ontwikkelingen met REACH worden aangepast en waar nodig uitgebreid;
- Ten behoeve van de industrie zullen er handleidingen worden ontwikkeld om de overgang van het ene naar het andere systeem te vergemakkelijken.

Maar deze nieuwe gevarenclassen bestaan uit meerdere subcategorieën. De gevarenclassificatie 'ontvlambare vloeistoffen' heeft bijvoorbeeld een onderverdeling in drie gevarencategorieën: categorie 1, categorie 2 en categorie 3. Daarnaast komt de nieuwe subcategorie 'ontvlambare vaste stoffen'. In de praktijk krijgt u te maken met meer categorieën van gevaren. Negen nieuwe pictogrammen in plaats van de huidige zeven. Dat betekent dat uw leverancier alle producten van een nieuw pictogram moet voorzien. De zogenaamde R- en S-zinnen worden vervangen door P-, H- en EUH-zinnen. Deze zinnen kunnen sterk afwijken van wat u nu gewend bent. Het gebruik van signaalwoorden 'gevaar' en 'waarschuwing' op het etiket van een gevaarlijke stof of mengsel.

Veilig werken

Veel fabrikanten van schoonmaakmiddelen zijn al begonnen met de voorbereidingen om hun interne informatiesystemen klaar te maken voor de EU-GHS. Dit is nodig om de herindeling in gevarencategorieën van stoffen en mengsels te verwerken. Zo kunnen zij straks tijdig de nieuwe etiketten en de veiligheidsinformatiebladen (Vib) van schoonmaakmiddelen maken. Ook de eindgebruikers zoals de schoonmaakbranche, moeten rekeningmee gaan houden dat zij hun systemen aanpassen om de nieuwe informatie te verwerken. Denk daarbij vooral aan het aanpassen van opleidingen en werkplekinstructies. Aan de gevaarsindeling van mengsels en stoffen is veel afgeleide regelgeving gekoppeld. Deze afgeleide regelgeving heeft een belangrijke invloed op de kos-

ten van de bedrijfsvoering. Denk hierbij aan de benodigde opslag- en transportvoorzieningen. Daarnaast zijn er talloze maatregelen die u moet treffen om uw medewerkers veilig met stoffen en mengsels te kunnen laten werken. Het is heel goed mogelijk dat door de nieuwe indeling straks aanvullende maatregelen nodig zijn (arbowetgeving).

Overetikettering

De schoonmaakmiddelenindustrie staat positief tegenover het principe van EU-GHS. Zij is echter hevig verontrust door het feit dat de criteria voor mengsels zo gekozen zijn dat deze snel tot een gevaarsindeling leiden die niet overeenkomt met het werkelijke gevaar van de producten. Zo moeten handafwasmiddelen volgens de nieuwe criteria ingedeeld worden als 'bijtend'. Dit leidt tot de komische situatie dat op een kant van het etiket vermeld moet worden: 'Beschermende handschoenen dragen', terwijl op de voorkant de fabrikant op basis van jarenlange ervaring zal vermelden 'Zacht voor u handen'.

De schoonmaakmiddelenindustrie vreest dat overetikettering op de consumentenmarkt zal leiden tot een onveilig gebruik omdat de consument moeite heeft met het onderscheiden van 'gevaarlijke' producten van echte gevaarlijke producten. Voor de professionele markt leidt overetikettering vaak tot onnodige kosten. Op het ogenblik werkt de industrie dan ook aan een systeem die deze overetikettering moet voorkomen. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de niet nader uitgewerkte mogelijkheden in de EU-GHS om gebruik te maken van jarenlange opgebouwde ervaringen.